

(मराठी रूपांतर)

[२½ तास]

[एकूण गुण : ८०]

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य.
२. सर्व प्रश्नाला २० गुण आहेत.

१. अ) महाराष्ट्रातील राष्ट्रवादाच्या चळवळीच्या संक्षिप्त आढावा घ्या
किंवा
१. ब) महाराष्ट्रातील 'संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीच्या विविध टप्प्यांचे पुनरावलोकन करा.
२. अ) विदर्भाच्या असंतुलीत विकासाची विविध कारणे स्पष्ट करा
किंवा
२. ब) मराठवाड्याच्या विकासाशी संबंधित मुद्द्यांचे परीक्षण करा.
३. अ) महाराष्ट्राच्या राजकारणात मुख्य मंत्र्यांच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
किंवा
३. ब) महाराष्ट्राच्या विधान सभेची रचना अधिकार आणि कार्याची चर्चा करा.
४. अ) महाराष्ट्रातील सदयपदि स्थितीत प्रभावी जातीच्या राजकारणाची चर्चा करा.
किंवा
४. ब) महाराष्ट्रातील दलित राजकारणाच्या प्रमुख घडामोडींचे विश्लेषण करा.